

05

A

2050



IN NOMINE JESU,
PASCHALIS κεφαλῆς & Ἀρχῆς!
RECTOR

ACADEMIÆ WITTEBERGENSIS,
MICHAEL
SENNERTUS,
MEDICINÆ DOCTOR, EJUS-
DEMq̄; PROFESSOR PUBLICUS,
ET COLLEGII MEDICI
SENIOR,
CIVIBUS ACADEMICIS
DONORUM ET BENEFICIORUM
PASCHALIUM
PRIMITIAS SANCTISSIMAS,
ET
MESSEM BONORUM COPIOSISSIMAM
PRECATUR!

WITTENBERGÆ
Typis JOH: BORCKARDI, Acad. Typogr.

IN NOMINE JESU RESURGENTIS!



Primitia dormientium Christus, *Primitia reviviscentium* Christus, *Primitia resurgentium* Christus! *Mysterium hoc Paulus Apostolus, Paschaliū arcanorum, & beneficiorum Doctor accuratissimus, nobis exponit I. Cor. XV. 20. Si in hac vita tantum in Christo sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus hominibus: Nunc autem Christus resurrexit à mortuis, PRIMITIÆ DORMIENTIUM. Quoniam enim per Hominem Mors, & per Hominem Resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes VIVIFICABUNTUR. Utriusque autem in suo ordine, PRIMITIÆ CHRISTUS. Deinde hi, qui sunt Christi, qui in adventu ejus crediderunt. Maximus in his verbis Paschaliū Mysteriorum concursus cernitur, ingens beneficiorum paschaliū pelagus hic effunditur, inscrutabilis paschaliū deliciarum abyssus mirabiliter aperitur. O altitudo, ô magnitudo, ô multitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ DEI paschalis, quam incomprehensibilia sunt iudicia, vel indicia Resurrectionis, merito cum eodem exclamamus Apostolo, Rom. XI. 33. Mittamus nunc alia, numero non exiguo nobis hic indicata mysteria, meditationes nostras ad Primitias saltem paschales convertamus. Usus certe primitiarum antiquissimus, & inde statim à rerum primordiis usitatus: De primitiis frugum terra Cain, de primogenitis gregis Abel sacrificia per fidem offerre debuerunt, & voluerunt, & hæc prima totius sacre scripturæ sacrificia Gen. IV. 4. Hic autem usus antiquus certe divinissimus extitit. Non enim citra mandatum, & institutionem DEI sacrificia hæc oblata fuerunt. Frequentissima primitiarum in lege divina mentio, multisq; pariter in locis primitiarum invenitur sanctio, sicut passim in Exodo, Levitico, Numeris, Deuteronomio, vel aliis scripturæ libris videre licet. Loca nulla producimus, cum de primitiis vel in genere, vel de ceremonialibus agere, modò nostri non sit instituti. Sic igitur usus primitiarum deniq; fuit religiosissimus, divinisq; cultibus, & aliis sacris actibus consecratus. Inter*



05 A 2050

ter alias Veteres habuerunt suas *Primitias paschales*, & *primitias etiam Pentecostales*: illa messem præcedebant, hæ sequebantur, ille frugum erant maturescentium & colligendarum, hæ frugum post messem concurrentium, vel collectarum, ille testimonia messis mox subsequaturæ, hæ signa messis præteritæ, illa spei certioris, hæ debitæ gratitudinis symbola fuerunt, illa festo paschali, hæ festo Pentecostali sunt oblata: plures hic differentias recitare volumus, nec etiam *typicas primitiarum & paschalium, & pentecostaliū figuras* explicare, vel applicare volumus. Christum, paschalem Victorem, potius, tanquam *Primitias optimas*, devote respicimus, & in Oraculo Paulino plena fide conspicimus. Mira certe sunt, quæ dicit Paulus, imo prorsus admiranda, & captum humanæ mentis superantia. Christum vocat ἀπ' ἀρχῆν τῶν κοιμηθέντων, vel *primitias illorum, qui obdormiverunt*. Num hoc *veritati divinæ, vel scripturæ sacræ, vel experientiæ perpetuæ Veteris Testamenti, consentaneum?* Nonne Catalogus integer *Patriarcharum antediluvianorum Gen. V.* recensetur eorum, qui in Domino per beatam analytin obdormierunt? Nonne Jacob Josepho dicebat *Gen. XLVII. 30. Dormiam cum Patribus meis, & auferas me de hac terra, condasq; me in sepulchro majorum meorum?* Nonne Jehova Deus ipse *Mosi dixit: Ecce, tu dormies cum Patribus tuis Deut. XXXI. 16.* Nonne *David I. Reg. II. 10. Salomon. c. XI. 4.* & passim alibi, *pii Reges cum Patribus suis dormivisse* perhibentur: Miræ certe *primitiæ*, quæ, post tot seculorum messem copiosam, denum, *primitiarum* instar, introducuntur! Si tot *millia*, vel etiam *millena millia* plurima, *dormientium Christi* ante se vidit, quomodo *Paulus dormientium primitias* in Christo videre, vel etiam observare potuit? *Ultimum* fere quod est, *primum* appellari nequit. Post messem ingentem introducere *primitias*, ordinis inversi videtur. Sed res omnis expedita dicitur, modo *primitiarum typicarum* rationem paulo penitius introspectamus. Certe *primitiæ* discerniebantur à reliquis frugibus, non ἀπλῶς, sed ὁμοιωτῶς, non omni, sed aliquo respectu. *Natura primitiarum* diversa non erat à reliquis frugibus; ex eodem agro, ex eadem frumenti specie *primitiæ* Deo consecrabantur, & reliqua *sata* post in usum hominum congregabantur. Neq; ratione *sementis* ulla *disparitas* apparebat. Idem *sementis* tempus, idem *ejusdem*

adus, & in primitiis, & in aliis fructibus terræ fuit. Sementis alia primitiarum, alia decimarum, alia frugum, non extitit. Nec quoad exortum ullam diversitatis, vel prerogative rationem admittebant. Exortus communis erat totius segetis, ex qua Deo primitia destinabantur. Et multis aliis respectibus erat inter primitias, & reliquas fruges nulla distinctio. Discornebantur autem à reliquis sui generis frugibus primitiæ peculiari quodam ἀφορισμῶ, dum à residuo frugum maturescientium primitiæ separabantur; peculiari quodam ἰουσιασμῶ, dum ad institutum Dei solenniter offerebantur; peculiari quodam ἀγιασμῶ, dum ipsi Domino, tanquam Sancto sanctorum, & sancto Sacerdotio consecrabantur, & his mediantibus universa frugum seges, vel messis, agri, horum Domini, familie ipsorum, cunctiq; vescentes frugibus, sanctificabantur, & ad continuam DEI benedictionem initiabantur. Ex quibus facile colligitur, quod Christus emphaticè Primitia dormientium appellatur, non equidem temporis, sementis, vel etiam germinis respectu: sed titulus ἀπαρχῆς illustris alium primarium respicit. Fuit Christus ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων singulari ἀφορισμῶ, in æterno Dei decreto, siquidem est ἀμνὸς ἀμωμῶ, ἢ ἀσπιλῶ, προγνωσμένῳ πρὸ καταβολῆς κόσμου, agnus immaculatus & incontaminatus, præcognitus ante mundi constitutionem I. Pet. I. 19. 20. προωρισμένῳ, qui per manum & consilium Dei prædefinitus Act. IV. 28. ἐπεδείξαι ὁ υἱὸς θεοῦ, prædestinatus Dei Filius in virtute secundum Spiritum sanctificationis ex RESURRECTIONE MORTUORUM, Rom. I. 4. & sic ab æterno per decretum Patris segregatus. Fuit ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων in communi dormientium in terræ pulvere commercio: magna dormientium in terræ pulvere seges erat, sed Primitia Christus: propter las primitias, Domino segregatas, tota seges, in agro Dei, Patri coelesti grata fuit, siquidem de his segregatis primitiis ipse cælitus dixit Matth. III 17. Hic est Filius meus dilectus, ἐν ᾧ εὐδόκησα, in hoc omne beneplacitum fundatum: Christus ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων in suavissimo tum temporis obdormientium sodalicio, sicut vel ex Latronis exemplo comparet, qui suaviter obdormire sub multis cruciatibus potuit, quia primitias has augustas vera, firmaq; fide respexit Luc. XXIII 42. Præter

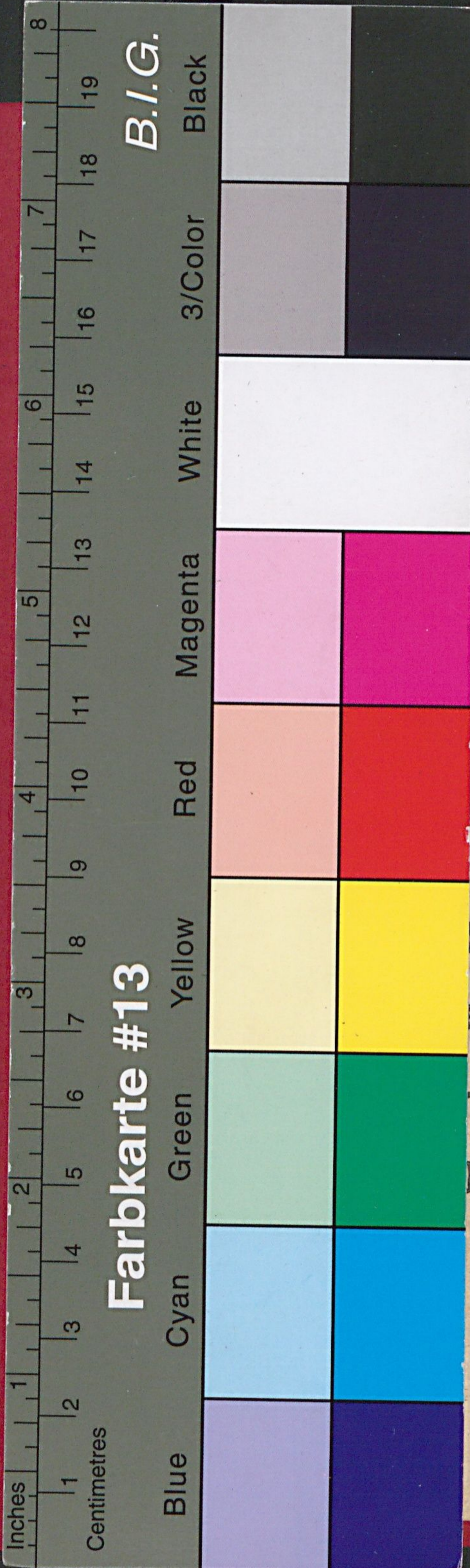
terea *Christus ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν κεκοιμημένων* factus est *peculiari θυσιασμοῦ*. In morte Patri fuit oblatum, ut sacrificium, ut ex ejus morte nobis contingeret mortis beneficium: Patri Funus ejus oblatum, ut ejus Funus nostrum esset scenus, imo nostra mors etiam fieret *l. 2. erum*, quia *vita nostra Christus, mori nostrum lucrum Phil. I. 21.* O primitias oblationis excelsas, quæ cunctos in Christo reddunt excelsos! O augustas hujus oblationis primitias, quæ benedictionem augustam nobis morientibus conciliant! O aternas oblationis primitias, semel etenim per hanc oblationem in sanctum introivit, & nobis aternam redemptionem, æternam oblationem, invenit *Heb. IX. 12.* Propter primitias oblatas multæ myriades aristarum pro oblationibus reputabantur: *Christus, instar primitiarum, è dormientibus Deo fuit oblatum, & innumeræ myriades fidelium dormientium pro sacrificiis oblati æstimantur.* Mors Christi gratum Deo sacrificium: Mors fidelium pariter, ob harum primitiarum oblationem, acceptum DEO sacrificium! Deniq; *Christus ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν κεκοιμημένων paschalis quodam ἀγιασμοῦ, siquidem non per sanguinem hircorum & vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in sanctum sanctorum, aterna redemptione, aterna sanctificatione inventa Heb. IX. 12.* Hujus sanctificatio nostra sanctificatio. Mors nostra fuit antea fæda, nunc in his primitiis sancta. Mors nostra fuit antea propter peccata contaminata, nunc propter has primitias in Domino sanctificata. Mors nostra fuit in peccatis ignominiosa, nunc autem in his sanctissimis primitiis vere gloriosa. O sanctas, verèq; sanctificantes primitias! O augustam hujus sanctitatis eminentiam, quæ candidatos mortis infernalis ex infimis Erebi latibulis trahit ad augusta celorum palatia! O immensam hujus sanctitatis efficaciam, quæ conciliat justitiam infinitam, & sedat iram æternam, & ex injustis justos, ex impuris puros, ex Diaboli filiis DEI filios virtute divina generat! O innumerabilem hujus sanctitatis abundantiam, quæ cunctis peccatoribus sufficere valet, quia *ἀντὶ ἡμῶν ipse solvit pro nobis omnibus Tim. II. 6. & propitiatio factus pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi peccatis 2. Job. II. 2.* O nos felices, si paschali hoc tempore cum his primitiis DEO segregamur, DEO sacrificamur, DEO sanctificamur! Nec deessent mysteria
plura

plura, si diutius elogio huic illustri liberet, & ob chartarum, & programmatis angustiam inhæere liceret. Si Christus tempore non est ἀναρχὴ τῶν νεκροῦν ἐβῶν, origine tamen omni jure sic appellatur. Mors certè non somnus & quies, sed cruciatus & inquietes corruptis & damnatis hominibus extitisset, nisi Christus nostri causa mortis suæ primitias, ante magnam morientium & dormientium messem, divinæ justitiæ destinasset. Peccatores certe saltem morientes, nullatenus dormientes fuissent, nisi mirabilem horrendæ mortis in suavissimum somnum conversionem hæc primitiæ paschales conciliassent. Mors erat ob varias nequitias omnium horribilium horribilissimum, sed ob augustas has primitias facta nunc omnium latibulum latabilissimum! O nunquam expectatam paschalem mutationem! O semper exoptatam paschalem permutationem! Centrum dormientium Christus est! Ex hoc centro tanquam è scaturigine, ducuntur omnes quietis lineæ per omnem peripheriam inde à primis in Domino morientibus, & suaviter dormientibus, usq; ad novissimos fideles. Cor dormientium Christus, ex quo mysticam Ecclesiæ dormientis membra cuncta vitam ducunt. Sed hæc, & alia persequi non licet. Primitiæ pariter ζωοποιουμένων, vel vivificatorum, juxta laudatum Oraculum, Christus est: sicut, inquit Apostolus, in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes VIVIFICABUNTUR. Unusquisq; autem in suo ordine. PRIMITIÆ CHRISTVS, nim. ζωοποιουμένων, aut VIVIFICATORUM. Ex primitiis animabatur tota seges, tota messis, virtute divinæ benedictionis: Christus redivivus veras infert, & mysticæ, & gloriosa vivificationis primitias: Ipse ζωοποιουθεὶς, & nos sumus ζωοποιουθεῖτες. Qui mortificatus, idem ζωοποιουθεὶς I. Pet. III. 18. ipse vita & resurrectio Joh. XI. 25. via, veritas, & vita c. XIV. 6. Ex ejus benedictione tota messis Ecclesiæ, seu fidelium, vivificatur. Fideles, non in se vivunt, sed fide Christus in ipsis vivit Gal. II. 20. Deniq; Christus ἀναρχὴ τῶν primitiæ. Nam Christus resurrexit à mortuis PRIMITIÆ: quoniam enim per Hominem mortuum per Hominem, resurrectio mortuorum v. 20 21. Ipse πρωτόγονος ἐν νεκρῶν Col. I. 18. Hinc recte Paulus infert: Si Christus ἀναρχὴ resur-

resurrexit, & illi, quorum Christus ἀπαρχή, resurgens. Idem ex
eo colligit Chrysof. Hom. 38. ad 1. Cor. XV. v. 674. ἡ γὰρ ἀπαρχή
τῆς ἀνείμας ἀπαρχή, εἰ μὴ τῶν ἐγχειρημάτων. Πῶς δ' αὖ εἰν ἀπαρχή
ἐκ ἐγχειρημάτων ἐκείνων, ὧν ἐστὶν ἀπαρχή. Πῶς δ' ἐκ ἐγχειρημάτων.
Non igitur sui, sed nostrae causa Christus primitiae. Jus
primitiarum catholicum erat, ex eo benedictionis fructus ad omnes
homines, ad omnes agros, ad omnes segetes, ad totam Palestinam se dif-
fundeat: sic ad Ecclesiam totam, ad omnes fideles, ad omnium fidelium
vitam, meditationes, locutiones, & quasyis eorum actiones, jus Primi-
tiarum Paschalium extenditur. O quam lata differendi de paschali-
bus primitiis hic esset occasio, si praesentis instituti ferret id con-
ditio! Paulus in hoc eodem loco nobis pulcherrimum ostendit
illustrationis paschalium primitiarum compendium. Nam v. 20.
& 23. CHRISTUS PRIMITIAE; sed v. 28. idem Christus paschalis,
Dominus, OMNIA dicitur IN OMNIBUS. Quid abundan-
tius, quid augustius, quid exoptatius dici potuisset? Non sibi, sed
nobis OMNIA dicitur IN OMNIBUS! Quid hoc est, OMNIA
PRIMITIAE CHRISTUS IN OMNIBUS? Verba legimus, verba
paschalibus in Concionibus audimus, verba mente, memoriaq;
concipimus. Rem etiam credimus, rem meditatione devota re-
petimus, rem admiratione pia per veram fidem adspicimus, rem
veneratione summissa humiliter suspicimus, sed considerandi modum
nescimus, explicandi medium non invenimus. Cernimus tamen
in his verbis PRIMITIARUM PASCHALIUM ingens mysterium,
meditationum paschalium compendium, Concionum Paschalium
summarium, divitiarum Paschalium abyssum. Tacere, quam lo-
qui praestat. Non angelica, multo minus humana quicquam hic
valet sapientia, nec humana, nec angelica quicquam hic audet
eloquentia. Christus, paschales primitiae, nostrae primitiae, nostrae
divitiae! Christus divitiae paschales nostrae pacis & quietis. Per has pri-
mitias dormire, vel quiescere possumus, & in vita, & in morte.
In vita nunquam bella piis, nunquam certamina desunt: vita no-
stra perpetua militia Job. VII. 1. Labor & dolor Psalm. XC. 10.
sed paschales primitiae, Christus, nostra pax & quies Ephes. II. 14.
Dormire possumus in Christo, Paschali victore, paschalibus pri-
mitiis

mitiis, etiamsi *laboremus* in mediis Diaboli tentationibus, *desu-*
demus in mediis mundi persecutionibus, *pugnemus* in continuis car-
nis suggestionibus. In morte *quiescere*, in sepulchro *dormire*,
veraq; *pace* frui possumus, quia *Primitie paschales dormientium*
Christus adest. Christus *primitie paschales reviviscentium* nostræ
divitie. O quam *magnas*, ô quam *multas*, ô quam *copiosas* hic
conspicimus *divitias*! Christus *nostra vita*, Phil. I. 21 *via, veritas,*
& *vita* Job. XIV. 6. *vita & resurrectio*, Job. XI. 25. Christus *nostra*
potentia, possumus omnia per fidem in his, quæ nos confortant,
paschalibus primitiis, Phil IV. 13. Christus *nostrum βάλημα*, dum
velle dat, & *perficere pro bona voluntate sua* Phil. II. 13. Christus
nostra paschalis energia, sine qua nihil facere possumus Job. XV.
5. Christus, *primitie paschales resurgentium*, nostræ *divitie*, ut
resurgere possimus hic à *malitia*, quo *resurgere* possimus olim ad *glo-*
riam. Christus, *primitie paschales*, Α. & Ω. *nostrarum divitia-*
rum! *Pauperes* sumus mundo, ut *divites* fiamus Christo, cum pri-
mis ita *primitias* hæc *paschales* piè meditemur, ut & *ipsi* fiamus
primitie! de cunctis nostris *meditationibus*, *sermonibus*, *actio-*
nibus, *possessionibus*, Victori Nostro sistamus *Primitias & Decimas*,
ut *pascha* nostrum rite celebremus! Christus in Nobis sit instar
Paschalium primitiarum, & nos in Christo *primitiarum* rationem
induamus. Felix hæc, & vere *paschalis* rerum commutatio, si
Caput inter & *membra* perpetua detur *relatio*, constans detur *co-*
gnatio! Christus propter nos factus *primitie*, quanto magis nos
propter Christum fieri debemus *primitie*. Sitis, O NOSTRI,
primitie paschales, & cuncta vestra, *primitiarum* instar, huic vestro
Redemptori destinatis! O quam *copiosa*, quam *benedicta* vestra
messis erit! Properate proinde Nobiscum, OPTIMI CIVES,
ANIMÆ PASCHALES, ad *sepulchrum* Christi *Victoris*, quod
est *Altare Domini*, properate, Ministrisque Verbi *munera libera-*
litatis, instar *primitiarum gratitudinis*, cumulate, ac inde *messem*
copiosam ex benedictione Domini fiducialiter expectate! P. P. In
Vigilia Paschali Witteb. Anno M DC LXXXII.





IN NOMINE JESU,
 PASCHALIS κεφαλῆς & Ἀρχῆς!
 RECTOR
 UNIVERSITATIS WITTEBERGENSIS,
 MICHAEL
 ANNERTUS,
 URINÆ DOCTOR, EJUS-
 DEMQUE
 PROFESSOR PUBLICUS,
 ET COLLEGII MEDICI
 SENIOR,
 CIVIBUS ACADEMICIS
 HONORUM ET BENEFICIORUM
 PASCHALIVM
 MITIAS SANCTISSIMAS,
 ET
 REM BONORUM COPIOSISSIMAM
 PRECATUR!

WITTENBERGÆ
 JOH: BORCKARDI, Acad. Typogr.

